

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krome temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 kron, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Izpolnjujte in vračajte nabalne pole za „Kažipot“!

Slovenci in šolstvo.

II.

V zadnjih 50 letih se je mogočno razvilo srednješolstvo v Avstriji; število srednjih šol se je potrojilo in istotako zelo pomnožilo število učencev. Vsi avstrijski narodi so zahtevali srednjih šol z materinskim učnim jezikom in le slovenski narod je ostal edini narod v Avstriji, kateri ni dosegel nobenega srednjega učilišča s slovenskim učnim jezikom. Slovenski narod, ki šteje 1 in pol milijona prebivalcev, nima nobene slovenske srednje šole, pač pa imajo Italijani, katerih je komaj 600 000 v naši monarhiji, 5 gimnazij in 3 realke. Na Kranjskem, v popolnoma slovenski deželi je 5 gimnazij, izmed katerih je le na 4 gimnazijah v spodnjih razredih pouk utrakvističen, v višjih razredih pa popolnoma nemški. Sramota za celo avstrijsko šolstvo je dejstvo, da se nahajate v popolnoma slovenskih mestih, kakor Kranj in Novomesto na Kranjskem nemški gimnaziji, kateri obiskuje v celem po 3 do 5 Nemcev in menda zaradi teh je pouk nemški! V beli Ljubljani, prestolnici slovenske dežele, sta dve gimnaziji, a obe z nemškim učnim jezikom. Ni se nam čuditi, da nimamo Slovenci v deželah, kjer smo v manjšini, nobene slovenske srednje šole, ako niti na Kranjskem ni nobene. Na Spodnjem Štajarskem, kjer biva pol milijona Slovencev, se nahajajo 3 popolne gimnazije (Maribor, Ptuj, Celje) in nemško-slovenska spodnja gimnazija v Celju, razun tega so še na spodnji gimnaziji v Mariboru nemško-slovenske paralelke. Vsakemu Slovincu je še v spominu oni obupni boj, katerega so bili združeni Slovani za obstoj celjske utrakvistične spodnje gimnazije, in kdor je takrat bral izvajanja nemških poslancev in časopisov, moral je misliti, da so slovanski na rodi v Avstriji in v prvi vrsti Slovenci tako dobro založeni z vsemi šolami, da drugega nič ni mogoče, kakor, da bodo „poslovanili“ vse

Nemce. Omeniti še hočemo, da Slovenci, ki tvorijo eno tretjino prebivalstva na Koroškem, in Slovani na Primorskem, ki tvorijo nadpolovično večino prebivalcev, nimajo razun nižje gimnazije v Pazinu, nobene srednje šole z materinskim učnim jezikom. Da se uvidi grda laž Nemcev, ki v enomer vpijejo, da so v deželah, kjer so v manjšini, zatirani, hočemo statistično pobiti njih lažnjive trditve. Kako dobro so z vsemi šolami na Kranjskem preskrbljeni, smo omenili, povdarjati pa moramo še posebej, da ima peščica priseljenih Nemcev v Gorici, Trstu in Pulju poleg raznih nižjih šol celo višjo gimnazijo, dočim Slovenci, katerih jezik je drugi deželni jezik, niti ljudskih šol nimajo. Čehi baje hočejo uničiti Nemce, slišimo vedno, a če pustimo številke govoriti, vidimo, da se v šolskem oziru Nemcem na Češkem predobro godi; razun velikega števila ljudskih, meščanskih, trgovskih, obrtnih, kmetijskih šol in učiteljskih imajo Nemci na Češkem 26 nemških gimnazij (Čehi 33), 12 nemških realk (Čehi 17) in nemško vseučilišče! In vendar je razmerje med Nemci in Čehi na Češkem isto, ko razmerje med Slovenci in Nemci na Spodnjem Štajarskem in Koroškem! V Pragi sami, kjer nemški element niti v istem razmerju ni zastopan, ko slovenski element v Celju ali Mariboru, imajo Nemci sami 4 gimnazije, Čehi 5: V Budjevicah na Češkem bijejo Čehi isti boj z Nemci in vendar se nahajajo v Budjevicah nemška in češka gimnazija, nemška in češka realka, nemško in češko učiteljske, medtem ko je baje utrakvistična spodnja gimnazija v Celju, ustanovljena za pol milijona spodnještajarskih Slovencev, nevarna za nemštvo v Celju! Dobro je preskrbljeno za Nemce na Moravskem; akoravno je nadpolovična večina prebivalcev Čehov, vendar imajo Nemci 13 nemških gimnazij poleg 13 čeških, 15 nemških realk poleg 9 čeških ter nemško tehniko poleg češke. Še celo v Galiciji, kjer bi Nemce moral človek z lučjo ob belem dnevu iskati, imajo Nemci 2 nemški gimnaziji. Tudi v Bukovini imajo ubogi preganjani Nemci 2 gimnaziji. Kar se tiče realk in učiteljskih smo Slovenci še na slabšem, ko glede gimnazij, ker nimamo niti utrakvističnega pouka, ampak cel pouk je popolnoma nemški!

Hinavci in lažnjivci so oni Nemci, kateri prežvekujejo pri vsaki skromni in opravičeni pridobitvi Slovanov na šolskem polju one neslačnosti o zatiranju in „poslovanjanju“ Nemcev, ker navedene številke dokažejo ravno nasprotno, da se Nemcem tam, kjer so v najneznatnejši manjšini, stokrat boljše godi, ko Slovincem v deželah, kjer so vladajoč element.

Kaj pa je vzrok, da Slovenci na šolskem polju nismo skoraj ničesar dosegli in da je slovenski narod edini narod v Avstriji, ki nima na svoji zemlji dovolj ljudskih šol s slovenskim učnim jezikom, edini narod pa tudi, ki nima nobene meščanske, trgovske in srednje šole s slovenskim učnim jezikom? V prvi vrsti se je leta in leta premalo pozornosti obračalo na šolstvo, ni se v pravem času storilo ničesar, da se izpodbijejo nakane nemškutarjev glede nemških ljudskih šol na Spodnjem Štajarskem. Saj se političnim društvom na Slovenskem ni zdelo vredno niti ob priliki boja za celjsko gimnazijo prirejati shodov in vendar je naše ljudstvo skoro najmanj poučeno o žalostnih šolskih razmerah na Slovenskem. Nadalje je veliko krivo pomanjkanje organizacije celega slovenskega naroda po kronovinah; vsak se še spominja, needno se je postopalo ob priliki boja za celjsko gimnazijo itd. kar moramo pripisati vse na račun pomanjkanja organizacije. In ne v zadnji vrsti je krivo dejstvo, da še celo na Kranjskem vlada v vseh srednjih šolah nemščina, oni bratomorni boj na Kranjskem in Goriškem, kateri je že s tem, da nastopa slovenska delegacija v državnem zboru needno, pokopal mnogo slovenskih upravičenih zahtev.

Napredek slovenskega naroda je edino mogoč, ako dobi isti dovolj ljudskih, meščanskih, strokovnih, srednjih šol ter vseučilišče s slovenskim učnim jezikom, in dolžnost celokupnega slovenskega naroda brez razlike strank je, enotno in z vso energijo delovati na to, da se obupne razmere na polju slovenskega šolstva izpremene.

Kupujte narodni kolek!

LISTEK.

Vi ste moj jetnik!

Povest iz burske vojske. — Iz hrvatskega prevel I. Vuk.

I.

— Gospod polkovnik, prosim dopusta za 18 ur!

— Sedaj dopusta?! Pa zakaj?

— V poznani rodbini se slavi danes imendan...

— Imen-dan! Vsak čas se ima začeti boj z Angleži, a vam roje imendani po glavi? A kam hočete?

— Na Lajdoldovo posest, gospod polkovnik.

— A, k Lajdoldovim! Ako se ne motim, je tam lepa hčerka, katera se dragemu Rajterju zelo dopada, mar ne? Ni treba se vam sramovati, ker tako vem, da se za takimi prošnjami za dopust gotovo skriva kaka ženska.... Ali

slišal sem, da se v oni okolici nahaja angleško vojaštvo, s katerim bi vi lahko prišli v dotiko.

— Znabiti se mi posreči, da kaj gotovega izvem, gospod polkovnik!

— Samo nobenih neumnosti, Rajter, drugače ne bo dopusta. Jaz potrebujem vsakega poedinega častnika in vam zato strogo prepovedujem, da se mi ne pogubite. Ste slišali?

— Čem biti oprezen, gospod polkovnik.

— Če bodete v resnici, potem koristite naši stvari izbornu. Generalu Bothi se mora poslati pismo, ki je jako važno in bi se z onega obiska lažje storilo, kakor od tu. Ali hočete vi oddati ta spis?

— Zelo rad, gospod polkovnik!

— E pa potujte z Bogom! Želim vam dobro zabavo in uspeh!

Pet minut po tem razgovoru je jahal mladi burski častnik v najhitrejšem diru po neravnem potu, ki je vodil do Lajdoldovega doma. Dve uri potem je že pozdravljaj družino.

II.

Ko je sluga vodil konja po prostornem dvorišču, pristopi k njemu neki lepo opravljen človek in mu tiho de:

— Če mi učinite uslugo, dobite mnogo denarja.

— Ali gospod, jaz vas ne poznam.

— Ali to poznate! — reče tujec in pomoli slugi zlat.

— To je za me najmilejša reč! — reče sluga veselo, motreč bliščečo kovino.

— Tam bolje. Če mi spolnite to, kar hočem od vas, dobite trideset takih. Povejte mi najprej, čegav je ta konj?

— Nekega mladega gospoda, ki je pri mojem gospodarju v gosteh.

— Kdo je ta mladi človek?

— Tega ne vem.

— Potem vam jaz povem. Ta mladi človek je burski častnik.

Deželna kranjska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu na Dolenjskem.

Deželni odbor kranjski opozoruje v večih časnikih kmetovalce na pričetek pouka na zgoraj navedeni šoli, kateri se dne 3. novembra t. l. iz nova prične. Enakočasno razpisanih je tudi 5 deželnih ustanov za učno leto 1904/1905, oziroma tudi za leto 1905/1906, in več mest plačujočih učencev. Ustanove razpisane so seveda le za kranjske mladeniče, toda mesta plačujočih učencev razpisana so pa za mladeniče vseh slovenskih pokrajin, in ne le za kranjske. In na te hočemo danes naše kmetijske gospodarje, osobito naše z vinogradstvom se ukvarajoče gospodarje opozoriti, kakor smo to do zdaj zelo vsako leto storili. In zakaj hočemo to storiti? Zato, ker nam je blagostanje našega kmetijskega naroda, katerega je največ, najbolj pri srcu. To pa zato, ker smo več kakor prepričani, da ako je kmetijski stan blagostojen, je blagostojen in zaveden celi narod; ako je pa kmetijski stan siromašen, siromašen in nezaveden je tudi celi narod. Siromašen, nezaveden narod pa nima dandanašnje nikake veljave na svetu, on je le hlapec blagostojnemu, le pod laga tujčevi peti. No in kako da je z blagostanjem naših kmetijskih gospodarjev, to pa pač ni treba šele razmotrivati, saj tisti, kateremu je usojeno, se s kmetijstvom dandanes ukvarjati, recimo boljši ubijati, to sami, žal, predobro čutijo. Svetovne razmere prošlega stoletja so že tako nanesele, da je kmetovalec med vsemi drugimi stanovi, zelo povsod, glede blagostanja na najnižjo stopinjo dol zlezal, med tem ko so se drugi stanovi kvišku na višje stopinje popeli. Neovrgljiva istina je, da se mora velika, rekli bi kar naravnost, da se mora prevagljiva večina kmetijskih gospodarjev ne le pri nas, ampak tudi drugod po naši državi, da tudi po drugih evropskih državah, za lastni obstanek boriti. In kako je temu tako prišlo? Enostavno vsled tega, ker ni kmetijstvo v dandanašnji dobi občnega napredka s takim korakom napredovalo kakor so napredovali drugi stanovi, ampak je zaostalo, vsak zaostanek je pa nazadovanje. So pa kraji v naši državi, kakor naprimer na Češkem in tudi drugod, so celo cele države, v katerih so kmetovalci pred večimi desetletji napredovati začeli, kakor v Švici, na Švedskem in tudi drugod in kjer danes zadovoljno glave po konci nosijo, ker dobro izhajajo, ker so blagostojni. Povsod, kjer je temu tako, povsod je bil strokovni pouk je bila strokovna šola tista, katera je na podlagi dobre ljudske šole napredovanje utemeljila ter ga do vrhunca dovedla.

Ko se je slavnemu nemškemu vojskovodji Moltke-ju pri neki priliki na njegovo sijajno zmago v francosko-nemškem boju napivalo, odgovoril je mož: „Pri Sedanu zmagal je nemški učitelj.“ Pri nas ljudske šole v dostih krajih, kjer bi bila prav potrebna, še niti ni, kjer se pa nahaja, je skoraj brez izjeme nedostatna, to iz vzrokov, kateri so v obče predobro poznati.

Pa pomagati si Slovenci ne moremo, kajti hlebca omike in prosvete si ne režemo sami,

ampak režejo nam ga drugi. Tem drugim je pa ravno naša narodnost, je naš jezik glavni spodtikljaj. Tega nam hočejo pred vsem iz ust izdreti, ter ga z drugim, z njihovim nadomestiti, in šele potem ko bodo to dosegli, nameravajo nam nuditi priliko, da se i za našo strokovno kmetisko izobrazbo kaj stori. Tako nam mislijo nuditi kmetiski poduk, pričetek in svršetak napredka, brez katerega blagostanja ni. Da je temu tako, sta dokaza. Na Štajarskem imamo dve kmetiski šoli, deželni kmetijski šoli. Kakor deželni kmetijski šoli, morali bi biti pač za obedve narodnosti popolnoma enakopravni, kar pa nikakor niste. Vinarska in sadjarska šola v Mariboru, katere učenci so pač vedno 70 do 80 %, slovenske narodnosti, je nemška. Splošna kmetijska šola v Grottenhofu pri Gradcu je tudi nemška. Da zamorejo na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru tudi nemškega jezika nezmožni Slovenci pouka deležni biti, morajo oni tri leta v nji prebiti, med tem ko jo Nemci ali nemščine zmožni učenci v le dveh letih dovrše. Prvo leto služi namreč nemščine nezmožnim Slovincem v to, da se je toliko priučijo, da zamorejo potem v drugem in tretjem letu izključno nemškemu pouku kakor in kolikor ravno mogoče slediti. Kak uspeh da je pri tem dosegljiv, zamore vsak presoditi.

Ne le da imajo slovenski učenci, ako nemški ne znajo, na tej šoli eno celo leto več stroškov, marveč oni tudi v drugem in tretjem letu z najboljšo voljo in marljivostjo tistega uspeha v učenju doseči ne morejo, kakor ga doseže lahko nemščine zmožni z veliko manjšim trudom. V Grottenhofu, tam je pa kar vse tajač, kakor da bi Slovencev niti v deželi ne bilo. Ako ne dokaže slovenski mladenič, kateri bi se hotel na tej šoli šolati pri sprejemnem izpitu dovolj zmožnosti v nemščini, pokažejo mu vrata, skozi katere je v zavod prišel, in skozi katera se lahko domov povrne.

Kaka pravica je to, kako, na kak način se da to pri vendar jednaki krvni in davčni dolžnosti opravičiti? Pa kaj se hoče, tako je, pa čisto nič drugače, in pri tem bode še dolgo dolgo ostalo. Služi se sicer, da naš nemški deželni odbor v Gradcu pozveduje, koliko naših slovenskih mladeničev, se na kranjski deželni kmetijski šoli na Grmu šola. To pozveduje baje zato, da bi on, ako bi se izkazalo število štajarskih učencev na Grmski šoli dovolj veliko, končno vendarle na ustanovitev slovenske kmetijske šole na Štajarskem misliti pričel. No, kakor nam je iz najgotovjega vira znano, oglasilo se je za tekoče šolsko leto 1903/1904 za vstop v Grmsko šolo nič manj kakor 18 štajarskih mladeničev. Ako k temu številu vse slovenske učence obedveh štajarskih kmetijskih šol prištejemo — katerih število nam pa žal znano ni — zadobimo brez vsega dvoma število, katero bi ustanovitve slovenske kmetijske šole na Štajarskem več kakor opravičilo, in naš deželni odbor bi moral na podlagi pravičnosti na ustanovitev take šole v bodočem zasedanju deželnega zbora siliti. Da pa naš deželni odbor tega storil ne bode, to je gotovo, seveda več kakor gotovo, kajti prikrašani bi bili njih nemški „Besitzrechte“, to pa se seveda nikakor zgoditi ne sme. Zato pa naše

za kmetijski napredek vnete gospodarje pozivljamo, da dajo svoje gospodarskim naslednikom namenjene sinove v kranjsko kmetijsko šolo na Grm. Ta je slovenska kmetijska šola, v kateri se vinarstvo in sadjarstvo v istem obsegu poučuje kakor na oni v Mariboru, v kateri se pa tudi živinarstvo in poljedelstvo ter vse druge kmetijske predmete v istem obsegu poučuje kakor v Grottenhofu. Na Grmu so Štajarci popolnoma enakovredni učenci Kranjci, Primorci, Korošci, Hrvati, tam ni nikake razlike narodnosti, pa tudi nikakega narodnostnega mrženja, psovanja. Bratje so si vsi učenci med seboj po geslu: „Svoji k svojim.“

Pa ne le naše slovenske napredka željne gospodarje naj opozarjamo danes na to šolo, marveč tudi tiste naše faktorje, kateri so v položaju šolanje naših štajarskih mladeničev na Grmu izdatno podpirati. To so naši vrli slovenski okrajni zastopi, to so naše slavne slovenske posojilnice in hranilnice. Namesto da se omogočuje z ustanovami in podporami šolanje naših slovenskih mladeničev na naših domačih, toda nemških šolah, na katerih morajo pa naši fantje, ravno ker so Slovenci, od svojih nemških součencev marsi katero grenko požreti, naklanjale naj bi se vse ustanove, vse podpore na Grmu se šolajočim štajarskim mladeničem. V lepi častni meri se, kakor nam je znano, to že zdaj godi, v bodočnosti vršilo naj bi se pa kar brez izjeme. Končna beseda pa naj velja v enakem smislu tudi našim visoko častitim gospodom državnim poslancem. Tudi oni naj se izvolijo potruditi, da pridobijo za naše slovenske štajarske mladeniče tudi državne podpore za šolanje na Grmu, kar — vsa hvala in čast jim — tudi do zdaj ni bilo izključeno.

Celjske in štajarske novice.

— Na c. kr. samostojnih nemško-slovenskih gimnazijskih razredih v Celju se vpisujejo učenci za šolsko leto 1904/05 v prvi razred 16. septembra od 8.—11. ure. Sprejemni izpit se začne 16. septembra ob 11. uri. Učenci, kateri hočejo biti sprejeti v prvi razred, morajo biti spremljani od svojih staršev ali njih namestnikov in s seboj prinesiti krstni list in pa šolska naznanila.

— Slovenski avskultanti v Celje! Pripravljajo se tla novi ekspediciji nemških avskultantov iz Gradca v Celje. Dotični činitelji že hinavsko s posredovanjem „Deutsche Wacht“ dokazujejo potrebo pošiljatve novih avskultantov iz Gradca v Celje. Mi pa opozarjamo na dejstvo, da so pri graškem deželnem sodišču sedaj štirje slovenski avskultanti, ki spadajo bolj v Celje nego slovenščine nevedski Gradčani. To so gg. Schmid iz Jurkloštra, dr. Štefan Sagadin iz Polskave, dr. Franjo Vidovič iz ptujskega okraja in dr. R. Rajh in Dramelj pri Celju. Mar je iz stališča avstrijske justice pametnejše porivati slovenskega jezika nevedske uradnike proti kurzovski nagradi v kraje, kjer je slovenščina nujno potrebna, nego ukreniti, da bodo domačini mogli službovati med ljudstvom, kojega jezik je njih materni jezik? Potem pa pravijo, da jim jezikovno sposobnih uradnikov manjka!

— Iz učiteljskih krogov se nam piše, da bi bilo zaradi enotnosti umestno, ko bi se vse

— Tega ne verjamem in se vobče ne brigam zanj. Ko bi on bil častnik, bi mi ne dal tega nadležnega srebra. Če mi še enkrat da kaj takega, mu vržem pod noge ter mu povem, naj si obdrži še to, če nima nič boljšega. Ali kako uslugo hočete od mene?

— Najprej mi odgovorite na eno vprašanje: Ste vi na strani Burov ali Angležev?

— Jaz sem z onim, čigar kruh jem. Moj gospodar je Bur in zato sem jaz za Bure, dokler sem pri njih.

— Ali vam je mnogo do tega, prijatelj, da ostanete na tem mestu?

— Nič. Buri plačajo presneto slabo. Če najdem boljšo službo, pa pustim to.

— Čujte me: Jaz sem angleški pešec, stotnik...

— Oh, kaka čast!

— ... pa bi hoteli vi tega Bura, ki je v hiši, vjeti? Kako, to je vaša stvar. Če mi do

tega pomorete, vam plačam takoj — trideset zlatov.

— Hura, sedaj sem pa z gospodi Angleži! Ali kako bi to storil?

— Čisto preprosto. Vi ga izvabite pod kako pretvezo iz hiše, mi pomagate, da mu zamašim usta in nato ga brzo odvedem.

— Da?... Rad bi vam pomagal ali imam slabe živce.

— Strahopetnež!

— Temu so krivi, kakor sem djal, samo moji živci. — Ali kar se tiče tega Bura, on je kakor vol. — Midva oba sva preslaba, da ga zveževa.

— Če vi ne pomagate, gotovo ne. Ali kaj naj se stori?

— Če vam smem svetovati, gosp. častnik, bi bilo najbolje, da idete hitro k svoji stotniji, ali k najbližji straži ter da se hitro vrnete dobro oboroženi in najmanj z dvema vojakoma. Do

tedaj pa hočem poskrbeti, da nam ptičica ne uide. Sam tako ne morem paziti na njega. — Imam pa prijatelja, ki mi bo rad pomagal v tem poslu. On je sluga v hlevu. Kakor vidite sami, midva potem niti trenutka nesmeva ostati tukaj in ne zamerite mi, da še za svojega prijatelja presim dvajset zlatov. Prosim vas pa tudi, da naju še potem kje v angleško službo namestite.

Častnik premišljuje trenotek.

— Če dobro izvršite svojo nalogo — reče naposled — bodo vaše zahteve izpolnjene. Dam vam svojo besedo.

— Ali kdaj, če smem vprašati?

— Takoj, ko mi izročite Bura, dobite petdeset zlatov in priporočilno pismo na angleškega generala. Ste li zadovoljni?

— Da, gospod. Midva storiva svojo dolžnost. Častnik naglo odide.

(Konec prihodnjic.)

peticije (bodisi od strani učiteljstva, ali krajnega šol. sveta in občin) za odpravo III. plačilnih razredov vpošiljale dež. odborniku gosp. Fr. Robiču. Ako se dež. zbori zares že v kratkem zopet skličejo, potem je skrajni čas, da se to stori. Torej na delo! — Uredništvo „Domovine“ je drage volje pripravljeno, objavljati imena dotičnih posameznikov ali korporacij po Slov. Štajarju, ki bodo te peticije vložile, samo naznaniti nam jih je treba po dopisnici.

— **Poziv stenografom** Nameravam sesti viti in izdati priročno knjižico za stenografske samoznake, kratice in krajšave po Novakovem sistemu. Ker pa mi ni mogoče samemu nabrati vsega gradiva, obračam se z vljudno prošnjo do vseh stenografov kolegov, naj mi blagovolijo vpsolati kratice in krajšave bodisi iz odvetniških in notarskih pisaren, bodisi iz drugih struj. Vsak prispevek je dobro došel. Kajti taka knjižica je zares potrebna, da se vpelje enkrat nekak red v kraticah in krajšavah. Kdor kaj vpošlje, naj napiše vedno tudi kurentno berilo zraven. Vsi dopisi naj se pošljejo meni. Časnike pa prosim za ponatis teh vrstic. Z bratskim „Na zdar“ Rasto Fašalek

v Celju, gosposka ulica št. 8. I.

— **Nekaj o naših socijalnih demokratih.** Razmere na Spodnjem Štajarskem niso take, da bi se slovenska narodna stranka imela socijalne demokracije bati in zaradi tega nima vzroka zoper slednjo se bojevati. Za socijalno demokracijo so tla k večjemu v industrijskih okrajih nemškega dela dežele in če tam dosežejo socijalni demokrati uspehe pri volitvah v zastope n. pr. v deželni zbor štajarski, jim to privoščimo z ozirom na nestrpnost sovraštvo nemškega nacionalizma nasproti našemu narodu. Iz tega vzroka so se Slovenci prav lahko, ne da bi svojemu stališču v narodnem oziru kaj zavedali, udeležili onega shoda v Celju, kjer so razgnali skupno s socijalnimi demokrati zborovanje nadutih nemških nacionalcev in odpadnikov, pred katerimi je hotel poročati socijalnim demokratom in Slovanom skrajno sovražno kričar Stein. O kaki trajni zvezi s socijalnimi demokrati pa nihče niti sanjal ni in je zategadel smešno, ako se zdaj socijalni demokrati celo s sicer nedolžnim izžvižganjem Slovencev po celjskih ulicah trudijo nemški poulični druhali dokazati, da se s Slovenci niso zavezali. Ob prvi priliki bodo jim nemški bratci to nežno pozornost že zopet tako poplačali, kakor so že vajeni. Nasproti socijalnim demokratom so bili Slovenci v zadnjem času zelo popustljivi, a to so socijalni demokrati hoteli izkoristiti v Slovincem sovražne namene, kar se seveda ne more od narodne stranke nikdar pripustiti. Na volilnem shodu slovenske narodne stranke v Šoštanju je hotel govoriti socijalni demokrat Čobal in dasiravno ni volilec se mu je dala beseda, če tudi kmetski volilci niso bili zadovoljni. Ko je hotel obstruirati s svojim na vatre dolgim dolgočasnim govorom o topovih, se mu je seveda morala beseda vzeti. Na Vranskem so hoteli gospodje še več; prišlo jih je iz Kranjskega, torej nevolilcev, kakih 15 in so hoteli delati škandal, da bi se moralo njim dati predsedstvo, kateremu izizvalnemu zahtevanju se seveda ni ugodilo. Kljub temu je smel njih govornik Čobal zopet mirno govoriti, dokler ni spet pokazal, da hoče obstruirati. Na Polzeli se ga vsled tega ni več pustilo govoriti, ker sploh volilec ni, pač se je pa iz kulantnosti dala beseda sodrugu Rinaldu, ki je pa bil toliko neroden, da je osem sto mož broječo množico slovenskih kmetovalcev naravnost zmerjal za neumneže. G. dr. Karlovšku se ima zahvaliti, da je preprosil raztogoteno množico, da ga ni na mestu doletela kazen. V zahvalo za vse to so pa v nedeljo, ko sta se gg. dr. Karlovšek in dr. Kukovec povrnila iz Polzele v Celju pri kolodvoru napravili demonstracijo s sicer prav nedolžnim žvižganjem, kateremu se imenovana gospoda morata le čuditi in smejati. Slovensko občinstvo je pa s tem moglo socijalne demokrate spoznati v pravi luči in so slednji sami krivi, če bodo imeli v Slovincih poslej še manj za upanja in zaslombe.

— Kdor hoče umreti na pokvarjenem želodcu, naj čita ono klobasarijo v zadnji „vahtarici“, ki jo je baje govoril v „Waldhausu“

neki dr. Fritz Zangger. Takih kozlarij, kakor se tu berejo v „vahtarici“, pač že nismo dolgo čuli in brez šale, da se nam je želodec obračal, ko smo jih čitali. Tu ti ni drugega kakor jaz, jaz in še enkrat jaz. Jaz sem bil tu, jaz sem storil to, meni se je to pripetilo itd. itd. Na koncu pa „Los von Rom“. Edino dobra se nam zdi karakteristika celjskih „Nemcev“, ki se udeležujejo vseh protestantskih prireditvev, v cerkvi in zunaj, pa vendar ne prestopijo. Kunštni doktor jih je opisal takole: Prvi so tisti, ki zaradi ljubega denarja nočejo prestopiti. To so ljudje a la Rakusch e tutti quanti, ki zato ne prestopijo, ker bi jim potem slovensko ljudstvo ne nosilo več svojega denarja! Drugi so tisti, ki govorijo: „Zakaj bi prestopil, saj ne verujem ne tu ne tam nič!“ Ti tvorijo po dohtarjevem mnenju največjo večino. Ti, pravi Zanggerjev gospod dohtar, naj bi postali vsaj „los von Rom“, ako ne luterani. Vidiš kunštne glavice, pogruntal ti je novo vero: „los von Rom“, katere dosedaj še živa duša ni poznala. Pri tretjih je kriva ženska. No, res so lepi ti luterski svetniki in vsa čast gospodu Fritzu, da jih je tako lepo namalal. Potem pa samozvestno pristavi: „Nun — ich wardrüber“. Hvala Bogu, da ga ni pri nas, so pač rekli drugi. — Možakar klobasa dalje, a nam vstajajo groze lasje na glavi. No, dober svet bi dali temu kunštnemu dohtarju: Vsedite se na mrzel kamen in dajte si vlti škaf vode na glavo, sicer bo po vas!

— **Pittamitz** — jo je dobil. Ženska je vrag, a ker je vratar južne železnice, znani g. Pittamitz, že zdavnaj pozabil svojo slovensko narodnost, pozabil je tudi oni narodni pregovor, kar pa je bilo povod, da je okusil vso njegovo bridko in grenko resnico. Bilo je nekega dne, da si je šel namakat g. Pittamitz osušelo grlo v znano gostilno, kamor tupatam zaide tudi kak Slovenec, in vseh mu je bila tamošnja postavna natakara. Toda glej vraga! ta ženska je huda in gospod vratar je dobil za svojo vsiljenost prav navadno, pa pošteno klofuto. Glej, gospod Pittamitz, kaj vse ne doleti človeka, če pozablja narodne pregovore. Sicer vam pa voščimo prav dober tek, kajti klofuta ni bila ena izmed najrahlejših.

— **Koncert v „Skalni kleti.“** V nedeljo 4. t. m. se bo vršil v naši priljubljeni „Skalni kleti“ vrtni koncert Narodne godbe. Začetek je ob 4. uri popoldne, vstopnina prosta. S prireditvijo tega koncerta se je naša delniška družba postavila na velikomestno stališče, da se nudi gostom razun pijače in jedil tudi nekaj dušnega vžitka, česar smo dosedaj tako pogrešali med nami. Sicer imamo tupatam kak koncert, ali kaj se hoče, dasiravno vstopnina ob takih prilikah ni visoka, toda vzlic temu se marsikdo zboji in ne pride. Tam, kjer se pokaže dobra volja gostilničarja, da mu ni le na tem ležeče, da dobi od svojih gostov čim večji skupiček, temveč, da jim nudi kot neko zahvalo za njihove stalne obiske tudi kaj drugega kakor to, ker dobijo vsak dan, tam se je z gotovostjo nadejati, da gostov ne bo manjkalo. Nadejamo se torej, da bo v nedeljo zbrano v „Skalni kleti“ celjsko Slovenstvo, saj pa res tudi ni prijetnejšega kotička v celjski okolici kakor je ravno „Skalna klet.“ Na svidenje torej v nedeljo pri koncertu.

— **Volilni shodi.** V nedeljo, dne 4. kimovca se predstavi kandidat g. Ferdo Roš volilec v „Narodnem domu“ v Konjicah ob 3. uri popoldne. Teden dni poznej, t. j. 11. kimovca bo istotako ob 3. uri popoldne volilni shod v Vitanju v stari šoli. Na obeh shodih nastopita poleg kandidata kot govornika tudi gg. dr. Juro Hrašovec in dr. Josip Karlovšek iz Celja.

— **Nesreča.** V četrtek, dne 1. septembra t. l. ob pol 3. uri popoldne se je v žalski pivovarni pri snazenju desetpolovnjaškega soda ponesrečil tamkaj uslužbeni sodar Jakob Kušec. Premočni sopar, kateri je bil v sod spušen, je raztrgal dno sodu ter preblizu stoječega Kušeca vrgel s tako silo v stran, da je četrte ure pozneje izdahnul.

— **Iz Laškega.** — Odhodnica g. kapelana Bosine. Kakor je zadnja „Domovina“ poročala, odhaja iz našega trga g. Bosina, ki si je v kratkem času svojega bivanja na Laškem stekel

toliko zaslug za narodno probujo, da ga bodo laški Slovenci težko pogrešali. G. Bosina je bil oni, ki je prej že skoraj popolnoma zaspalo bralno društvo zopet povzdignil do živahnega delovanja, on je privedel v društvo novih moči in delovanje društva razširil tudi na okolico. Izvežbal je izborni pevski zbor, društveno delovanje oživil s prireditvami veselic, gledaliških predstav itd., sploh privedel laško Slovenstvo do odločnejšega in uspešnega narodnega nastopa. In sedaj, ko si je komaj nekoliko utrdil stališče, ko je začrtal pot svojemu delovanju, sedaj so ga odtrgale „višje“ moči izmed ljudstva, ki je videlo v njem pravega svojega prijatelja in dobrega svetovalca v vsaki zadevi. V sredo zvečer je bralno društvo priredilo odhajajočemu g. Bosini odhodnico v delniški pivnici. Zbralo se je občinstva, da je bila velika soba polna do zadnjega prostora. V imenu bralnega društva se je poslovil od gospoda slavljence društveni blagajnik g. Vasle, očrtavši v kratkem njegovo blagonsno delovanje. V imenu laških Slovencev je govoril gosp. Elsbacher, ki je poudarjal velike zasluge gospoda slavljence za laško Slovenstvo in mu želel na novem mestu najugodnejših razmer. Tretji govornik, gosp. Ekar, je v daljšem govoru očrtal vzroke proganjanja g. Bosine. Laško nemčurstvo, oni velenemški zagrizenci, ki samo še iz dobičkarije ostajajo v krilu katoliške cerkve, ona ničvredna, puhla tržka nemškutarija, kateri je vsak slovenski vinar dobro došel, katera pa bi zadnjega zavednega Slovenca rada požrla z lasmi in kostmi vred, tem prusaškim kričarjem je bil seveda g. Bosina trn v peti. Poskusili so vsa sredstva od najnesramnejše laži pa do najgnusnejšega obrekovanja, samo da bi se iznebili človeka, ki je povsod in vsikdar kazal odločno slovensko narodno prepričanje. In našli so oporo — čujte in strmite — v onem knezoškofjskem ordinarijatu v Mariboru, kateri ima v svojem delokrogu med pol milijona prebivalstvom 95% Slovencev in komaj 5% Nemcev, našli so oporo v slovenskem (?) škofu dr. Napotniku, našli so celo oporo v „nepriistranski“ dunajski vladi. Težko je najti izraz, ki bi bil dovolj oster za tako postopanje knezoškofjskega ordinarijata, ki na laži in obrekovanja propalib nemčurskih „los-vonromlerjev“ trga iz ljudstva človeka, ki je žrtvoval vse svoje moči v blagor ljudstva, onega ljudstva, ki je s srcem in dušo udano svoji veri, katero pa noče svoje narodnosti prodajati, kakor jo prodajajo oni gospodje v Mariboru, kateri nimajo niti toliko narodne zavednosti, da bi se upali z ministrstvom dopisovati v svojem materinem slovenskem jeziku. Na ljubo nekim Weberjem, Hermanom in enakim takim se oropa tisočem ljudstva priljubljenega vodnika, samo zato, ker je bil res odločen in vnet Slovenec. Sramota! — Ko se je slavljence zahvalil, izročil mu je ena izmed gospic pevk krasen šopek z željo, da bi ohranil slavljence laške Slovence v dobrem spominu. Nato se je razvila prijetna domača zabava, pesmi in napitnice so se vrstile druga za drugo, dokler se nismo razšli. G. Bosini pa želimo, da bi na svojem novem mestu v Sv. Juriju v Slov. goricah ravno tako neustrašeno deloval, kakor je na Laškem. Bila mu sreča milejša, a uspehi vsaj taki kakor na Laškem. Srečno pot na novo torišče!

— **Za narodni kolek** se je ob priliki odhodnice g. Bosine na Laškem zbralo 33 K 63 vin. Narodni kolki se bodo izročili bralnemu društvu, da bo isto žnjimi kolekovalo vse svoje spise, vabila, vstopnice k veselicam itd. Živeli darovalci!

— **Iz Dola pri Hrastniku.** V nedeljo, dne 4. avgusta t. l. se vrši na Doli veselica „Bralnega društva“ z dvema igrama, petjem ter tamburanjem domačega zbora, ki nastopi prvokrat v oktetu z novimi, „pregrajenimi“ (sestav. Gutschy) tamburicami. Pri tej priliki so se izkazali hrastniški nemškutariji v pravi luči. Že pred dolgim časom so se domenili, da nam bodo veselico v zadnjem času skusili preprečiti. In kako so hoteli to dovršiti! Pri igri in petju sodeluje neki gojenec rudarske šole v Celovcu. Temu se je te dni povedalo, da se je gospod oskrbnik rudokopa izrazil, da ne dobi tu službe, ako pri veselici sodeluje. Ako bi se na ta način veselica preprečila, bi imelo „Bralno društvo“

znatno škodo. Raditega so se takoj odločili trije narodni možje, med njimi g. Ferdo Roš, da proizvedo od gospoda oskrbnika resnico. Kakor je bilo misliti, gospod oskrbnik ni imel niti pojma o tej zadevi in je obljubil z vso strogostjo postopati proti lažnjivemu podležu. Mi slutimo, da je isti lump oni „gospodek“, v katerem se je že parkrat čitalo v „Domovini“. Veselica se torej vrši in sicer v nedeljo, dne 4. avgusta ob 4. uri popoldne v Posojilnici na Dolu.

— „Mladeniško bralno društvo za brežiško okolico“ je sedaj toliko kakor gotova stvar. Pravila so se že odposlala namestništvu, upamo, da bodo prav kmalu potrjena. Udje se že sprejemajo. Do danes jih je že nad sto, sami vrli poštene, navdušeni slovenski mladeniči, ki bodo čast in dika slovenskega naroda v okolici. Iz teh mladih društvenikov bodo postali pravi možje, ki bodo pripravljeni, vse žrtvovati za mili naš narod, ki bodo pred vsem poznali in cenili naš bojni klic v Brežicah: „Svoji k svojim!“ Kličemo torej mladeničem krepak „Živijo“ in želimo društvu najsrečnejši razvoj. Brežiško inteligenco pozivljamo, da se kolikor mogoče pobrine za narodne naše mladeniče. Zlasti smo uverjeni, da bodo vsi pristopili kot podporni člani, mladeniči pa kot pravi udje. Vzgojimo si krepko narodno stražo ob Savi, da bode nemčurstvo, gnilo v svojem strženu, kmalu razpalo v prah. Slovensko javnost pa prosimo, da se spominja brežiških mladih narodnih vojakov in obdaruje mlado društvo s knjigami. Vsaka nam je dobro došla, za vsako knjižico se že v naprej lepo zahvaljujemo. Poslati je darove brežiški čitalnici, katera bode odstopila knjige novemu društvu takoj, ko se ustanovi. Ne zabite torej pregledati svoje knjižnice, karkoli ste že čitali, bodisi v slovenskem ali hrvaškem jeziku, karkoli morete oddati, pošljite brežiški narodni straži. Tako bomo vzbudili med ljudstvom veselje za čitanje, tako bomo širili omiko in narodnost v brežiškem okraju. Videli bomo potem, kdo bode gospodaril v našem okraju.

Iz Brežic. Ob priliki otvoritve „Narodnega doma“ v Brežicah odlikovala se je tudi v svoji nemčurski zagrizenosti tukajšnja tvrdka Leonhard Dell Cott. Neki odlični narodnjak, ki je nastavljen kot potnik pri neki nemški tvrdki v Gradcu, udeležil se je kot zaveden Slovenec slavnostne otvoritve „Narodnega doma“ v Brežicah. To pa je zapazil poslovodja tvrdke Dell Cott z imenom Deng, in hitro jo je pogruntal v svoji glavici, češ taka predrznost se mora občutljivo kaznovati. Pisal je takoj drugi dan v imenu svojega šefa omenjeni tvrdki v Gradcu, da firma Dell Cott prekliče kupno naročilo, sklenjeno z omenjenim g. potnikom, ker se je leta udeležil slavnosti v Brežicah in stem izzival in razžalil nemški ponos. Domišljevala si je ta gospoda, da bodo našemu rojaku takoj pokazali vrata v Gradcu, toda opekli so se to pot pošteno naši nemčurčki. Omenjena tvrdka je odpisala, da ona ne more pogrešati potnika, ki tudi dobro slovenski razume, ker je tudi s slovenskimi tvrdkami v zvezi, sploh pa da ni odgovorna za privatne zadeve svojih uslužbencev. To je zopet eden slučaj nestrpne nadutosti naših nasprotnikov, ki se pa bode in se že kaznuje osobito nad nemčurskimi trgovci v Brežicah, ki se dan za dnevom primikajo svojemu propadu, ko nasprotno slovenski trgovci vedno bolj prospevajo. Ti pa slovenski kmet, ki še podpiraš te svoje pijavke, odpri vendar enkrat oči, in izogibaj se takim ljudem, ki niti ne morejo trpeti, da se tvoji lastni sinovi veselijo na svojih rodnih tleh.

— Iz Brežic. Kdor išče tisti najde: — in tudi občinski tajnik v Brežicah je našel, kar je iskal, namreč zasluženi — dolgi nos —. Pa bode vprašali, zakaj neki dolgi nos? — Evo vam odgovora! Ta gospod tajnik namreč vsled „preobilega“ dela nima toliko časa, da bi enkrat pošteno preštudiral zakone, kateri so v tesni zvezi z njegovo službo, vsled tega se je zmotil toliko, da si je prisvojil neke pravice, čez katere pa razpolaga nekdo čisto drugi. Nemara je mislil, da je njegova glava že toliko trda, da zamore žnjo prodreti tudi najtrši zid — toda preveč si je upal. Odrekel je popolnoma neopravičeno občinski pečat sivolasemu možu ter istega celo s pomočjo svojih sebe vrednih re-

darjev trikrat izsuval iz pisarne. Ker pa še to ni bilo dovolj, žugal je še s prisilnim izgonom iz Brežic. In zopet se je enkrat zmotil gospod tajnik, kajti najbrž je mislil, da so taki osebi vrata k okrajnemu glavarju zaprta, po dolgem nosu pa, katerega je od one strani dobil, lahko spozna, da se je zopet zmotil, kar pa se mu lahko še večkrat zgodi, ako se ne bode naučil s strankami dostojnejše postopati. Ako se vam že kaj svita, potem bode pač razumeli besede gospoda, kateri je višji od vas, da, Bog že zato skrbi, da drevje ne zraste v nebesa. Prizanesla bi se vam sicer ta podnosnica, s kojim ravno ne delate posebno čast — poštenemu nemštvu, ali se z najboljšo voljo storiti ne more in sicer zato, da bode drugim v svarilo, vam pa v zdravilo. Bodite pa uverjeni, ako se ne bodete poboljšali v občejanju s strankami, da bode težko kedaj dočkali, da vam v tej službi lasje osive, kajti Bog že zato skrbi, da drevje ne zraste v nebesa!

— Iz Ponikve. (Volitev v dež. zbor.) Le malo je kmetovskih občin, ki bi se lahko ponašale s tako impozantnim številom volilcev kakor baš Ponikva. Ako bi se vseh — 515 — volilcev, ki imajo volilno pravico v Ponikvi, popolnoma zavedalo velike važnosti bodoče volitve v deželni zbor, tedaj bi postal dan 20. kimovca za Ponikvo gotovo pravi narodni praznik in najmanj — 500 — narodnih volilcev bi soglasno glasovalo za narodnega kandidata, drž. posl. dr. Mir. Ploja. A žal trpi tudi Ponikva kakor vse občine našega okraja na oni za nas štajarske Slovence toli nevarni, sicer pa že povsod po Slovenskem zelo razširjeni bolezni, ki jo splošno imenujemo „mlačnost ali brezbriznost v narodnem oziru.“ Že cele mesece se trudi naše narodno časopisje, da prebudi tudi zadnjega moža k narodnozavednemu življenju, in vendar se nahajajo še kraji, kjer se ogromna večina ne zaveda prav nič svojih državljanskih pravic in narodnih dolžnosti. To je gotovo žalostna resnica, ki pa docela odgovarja tukajšnjim dejanskim razmeram, in kojo baš raditega hočemo priti. Saj se še vedno nahajajo med nami ljudje, ki mirnim srcem trde, da bi nam lahko mišljeno cepljenje glasov pri prihodnjih volitvah nikakor ne škodilo, če že ne koristilo! To je sad naše politične organizacije na štajarskem, kojo bi lahko primerjali s strahom, ki je po sredi votel, okolu ga pa nič ni. Pa ne vstrašimo se, še je čas! Na noge posebno vi možje, ki sicer odločujete v občinskih zadevah in kojih naloga je tudi, varovati čast in ugled društva na zunaj. Skrbite, da pridejo na dan volitve vsi do zadnjega volilca na volišče in tako soglasno pokažejo, da na Ponikvi ni prostora za kakega Orehoveškega Wratschkota, še manj pa za pristovškega „Edi Eierbarona“, ki sliši sicer tudi na ime Supanz, ampak da naš kandidat je in ostane dr. Miroslav Ploj.

— Izlet na Žigertov stolp priredijo Slovenje-Bistričani v soboto, dne 3. in nedeljo, dne 4. septembra t. l. ter vabimo tudi zunanje prijatelje in prijateljice turistik k mnogobrojni udeležbi. Odhod iz Slovenske Bistrice v soboto popoldne; kdor pa se sramuje spati na senu ali slami, lahko se pridruži oddelku, ki odide v nedeljo zjutraj ob 3. uri. Zbirališče obojekrat v gostilni g. Petra Novak. Vstopnina za vsako osebo znaša 50 vin.; udje slovenskega plan. društva, ki se izkažejo z legitimacijami, so za sebe in svojo obitelj vstopnine prosti. Za dobro kapljico bode poskrbel g. Podkrižnik, da ne opešamo od žeje; kdor pa hoče pri tem tudi kaj prigrizniti, naj zato skrbi že doma in si torbico napolni z vsem potrebnim. Za dobro voljo skrbeli si bomo sami, ker pohorska godba nima časa. Kdor se hoče z nami veseliti in za par uric vživati sveži pohorski zrak ter raz 37 m visokega stolpa občudovati krasoto naše slovenske domovine, naj se nam pridruži.

— Pri deželnozborskih volitvah v ptujsko brežiškem okraju upajo združeni Nemci in nemškutarji, oziroma „štajercijanci“ zmagati. Nemci hočejo namreč v mestih in trgih, kjer imajo večino, spraviti vse do zadnjega moža na volišče, dočim računajo na to, da se slovenski kmetje volitve ne bodo v velikem številu udeležili. No, bomo videli!

— Politično društvo „Pozor“ priredi dne 4. septembra popoldne ob 3. uri v Št. Janžu na Drav. polju politični shod, na katerem bode govoril potovalni učitelj g. Jelovšek o živinoreji, veleposestnik g. Fr. Pišek o pomenu volitev v gospodarskih rečeh in g. dr. Fr. Jurtela kot deželnozborski poslanec o novih volitvah splošne kurije v deželni zbor. Vsi okoličani se k obilni udeležbi vljudno vabijo.

— Pri Sv. Marku niže Ptuj je slavilo „Bralno društvo“ 28. avgusta t. l. svojo desetletnico. Krasen dan je zbral v markovskem gaju veliko množico domačinov in gostov iz bližnjih vasi, trgov in mest. Na ptujskem polju še ne pomnimo tako mirne, velike, krasne manifestacije. Slava markovskim možem, mladeničem in dekletom za izborni petje in igro, hvala vsem, ki so podajali odboru „Bralnega društva“ roke pri težavnih pripravah. G. dr. Anton Jerovšek je navdušil množico z jednatim govorom, naj se oklene in drži „Bralnega društva“, tega tihega ognjišča, ki je dalo Markovčanom v prvih desetih letih svojega življenja toliko slovenske moči in zavednosti. Markovski možje, markovska mladina, bodite trdni! Po tej poti naprej! — Čujemo tudi, da se hočejo organizirati markovski možje. Pozdravljamo veselo vsak korak. O tem bomo še poročali natančneje.

— Vabilo na volilni shod, katerega priredi kat. slov. politično društvo „Sloga“ v Ormožu dne 4. septembra po večernicah pri Sv. Miklavžu v gostilni g. Otona Vrtnjaka, pri lepem vremenu na prostem. Na dnevnem redu je: 1. Poročilo deželnega poslanca Ivan Kočevarja o deželnem zboru. 2. Razgovor o volitvi v deželni zbor v splošni skupini. 3. Slučajnosti.

— Kandidat Slovencev v mariborskem okraju. Iz „Slovenca“ posnemamo, da v mariborskem okrožju Slovenci ne nameravajo postaviti lastnega kandidata, ker bi ne mogel prodreti, ker je v tem okrožju že absolutno število prebivalcev nemške narodnosti večje nego število Slovencev. Da bi ne prodril kandidat nemško-nacionalne stranke Stiger, kar bi bilo največje ponižanje za Slovence mariborskega okraja, priporočajo nekateri Slovenci, naj bi slovenski volilci oddali skupno z nemškimi konservativci nemških okrajev arveškega, cmureškega, ivniškega in radgonskega svoje glasove župniku Lopiču proti jamstvu v narodnem programu. To po „Slovenca“ posnemamo, sicer pa odločitev prepuščamo zaupnikom mariborskega okrožja ter le želimo, da izpade končni sklep in tudi dejanski nastop slovenskih volilcev v korist in čast slovenske stvari.

— Volilni shod pri Sv. Jurju na Ščavnici vršil se je dne 28. avgusta ob 3. uri popoldne v gostilni gospe Iv. Kreft. Shod je bil dosti dobro obiskan, posebno so se udeležile v večjem številu narodne in zavedne kmetice. Po pozdravu predsednika, kateri je opozoril na važnost volitev in po prečitanju pozdravov od dr. Ploja, dr. Jurtela in Iv. Kočevarja razložil je dr. Grossmann temeljito zbranim volilcem postavilo za volitev v IV. kurijo. Na to je bila kandidatura dr. Mir. Ploja z navdušenjem in enoglasno sprejeta. Živel naš dični kandidat!

— Prismojeni „Štajerci“, glasilo ptujskih nemškutarjev, odsvetuje slovenskim kmetom, da dajo svoje sinove študirat. Seveda! Ptujskim nemškutarjem smrdi, da bi se tudi slovenski kmet kaj naučil. Za „gospoda“ rojen je le Nemec, Slovenec je pa rojen le za to, da Nemcem tlako dela. Tako mislijo vsi nemškutarji ker dobro vedo, da bolj neumen je slovenski kmet, tem lažje ga odirajo.

Družba sv. Cirila in Metoda slovenskemu narodu.

Akademično ferijalno društvo „Prosveta“ je uvedlo narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda in iz krasnih uspehov, ki jih je v kratki dobi doseglo pri tem rodoljubnem podjetju, je razvidno, da tiči v narodnem kolku nov trajen vir dohodkov naši šelski družbi.

Družba sv. Cirila in Metoda je prevzela dne 18. avgusta t. l. kolek v svojo upravo ter tem potom prosi vse domoljubne Slovence, da jo podpirajo. Z narodnim kolkom hočemo prenesti

narodni davek na rame najširšega občinstva, ki se mu s tem omogoči položiti tudi najmanjši obolus na oltar domoljubja.

Kakor majhne kapljice naj se zbirajo darovi iz vseh pokrajin, kjer se čuje govorica slovenska, stekajo naj se v močne potoke in široke reke, ki bodo ustavile tuji naval. Naj je ne bo listine, ne pisma, ne razglednice, ki bi ne nosila znamenja, pa jo odpošilja rodoljubka ali rodoljub. Kolekovane vstopnice na vseh zabavnih prireditvah naj bodo znak, da ni trenotka, v katerem bi Slovenec pozabil slovenske dece. Vsa narodna društva naj s kolekovanjem svojih listin in razširjanjem kolka dokažejo, da umevajo pomen medsebojne podpore narodnih organizacij. Znamenje narodne trgovine naj bo, da se v njej dobiva narodni kolek. Občinstvo naj ga povsod odločno zahteva.

V polnem zaupanju, da bo vse slovensko občinstvo podpiralo razširjevanje narodnega kolka beleži

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani, dne 25. avgusta 1904.

Proseč in se zahvaljujoč. družbin prvomestnik
Tomo Zupan.

Opomba. Z ozirom na pošto se priporoča lepiti kolek na drugo stran odpošiljatve. — Trgovcem in trafikam se more, ako naročajo najmanj 100 izvodov, na njihovo izrecno zahtevo dovoliti rabat. Če takoj plačajo naročene koleke, da jim družba za 1000 kolekov 50 kolekov po vrhu. — Narodni kolek se naroča z naslovom: „Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“. To vodstvo uraduje v društvenih prostorih „Narodnega doma“ I. nadstropje v Ljubljani od 3.—6 ure popoldne vsak dan izvzemši nedelje in praznike.

Društveno gibanje.

— Pri Sv. Martinu v Rožni dolini priredi bralno in pevsko društvo ljudsko veselico dne 4. septembra 1904, ob pol 4. uri popoldne pri „Pohercu“ po tem-le sporedu: A. 1. „Pozdrav“, moški zbor, uglašil Fr. Ferjančič. 2. „Studenčku“, mešan zbor, uglašil P. H. Sattner. 3. Govor. 4. „Pogled v nedolžno oko“, čveterospjev, uglašil P. H. Sattner. 5. Šaljiv prizor: „Prvikrat pri fotografu“, burka v enem dejanju. 6. „Kukavica“, mešan zbor, harmoniziral Žirovnik. 7. „Majnikova“, mešan zbor, harmoniziral A. Nedved. Vstopnina prosta. Prosta zabava, tombola, šaljiva pošta itd. Kdor se hoče nasrkati krepkega jesenskega zraka, poveseliti se med preprostim narodom, naj ne zamudi ugodne prilike dne 4. septembra. Za izbornu postrežbo in dobro zabavo se garantira. Ker je ta veselica ena zadnjih v celjski okolici, vabi k obilni udeležbi najvljudneje odbor. NB. O priliki slabega vremena se vrši slavnost prihodnjo nedeljo.

— Vabilo na slavnost blagoslovljenja nove požarne brizgalne prostovoljne požarne brambe v Arjivasi v nedeljo, dne 4. septembra 1904. Dnevni red: 1. Točno ob 3. uri popoldne zbiranje in sprejem k slavnosti došlih sosednih gasilnih društev ob državni cesti pri petrovških križih. 2. Skupni odhod v Arjovas. 3. Blagoslovljenje nove požarne brizgalne sredi vasi. 4. Slovesna zaobljuba domače požarne brambe in slavnostni govor. 5. Ljudska veselica v prostorih gostilne g. Martina Razboršek v Arjivasi. Pri slavnosti sodeluje godba. Vstopnina k ljudski veselici 40 v, preplačila se hvaležno sprejemajo. Korporativno udeležena društva so vstopnine prosta. K prav mnogobrojni udeležbi bratskih društev in občinstva prijazno vabi odbor. NB. Pri zelo grdem vremenu se slavnost preloži na prihodnjo nedeljo, dne 11. septembra t. l.

— Društvo „Vitnar“ v Vrbjah priredi v nedeljo, dne 11. t. m. v prostorih g. Vrečerja svoj IV. redni občni zbor. Spored: 1. Pozdrav došlih gostov. 2. Govor g. potovalnega učitelja Fran Goričana o kletarstvu. 3. Pobiranje letnine in sprejem novih članov. 4. Razprava o hmelju in novih sušilnicah. — Pri prosti zabavi nastopi šalsko pevsko društvo „Edinost“. Vsi prijatelji društva so prijazno vabljeni.

— Bralno društvo na Dolu pri Hrastniku priredi v nedeljo, dne 4. septembra t. l. ob 4 uri popoldne v posojilničnih prostorih veselico s

šaloigrama „Doktor Hribar“ in „Dobrodošli“. Sodelujejo tamburaši in pevci. Po določenem sporedu je zabava s šaljivo pošto in plesom v gostilni g. župana Fr. Peklerja. Obeta nam svoj prihod obilo Zagorjanov — Sokol? Pričakujemo mnogobrojne udeležbe tudi od Trbovljčanov in drugih sosedov. Torej na svidenje!

— Vabilo na veselico, ki se priredi s petjem, tamburanjem in šaljivo pošto v gostilni g. M. Jug v Podčetrtku, v nedeljo, dne 4. septembra 1904. Začetek veselice ob polu 6. uri zvečer. Vstopnina: 60 v, za kmete 30 v. Preplačila se hvaležno sprejmejo, ker je čisti dobiček namenjen domači šolski mladini.

— Sv. Marjeta nižje Ptuja. Našemu bralnemu društvu poslal je velerodni g. Fr. Jurtela, odvetnik v Ptuj, znesek 25 K in velerodni g. profesor J. Zelenik, posestnik pri Sv. Urbanu 10 K. Za te blagodušne darove se vrlima blagima in za naš narod v resnici črez vse vnetima gospodoma tem potom najsrčnejše zahvaljujema. Bog daj mnogo posnemalcev!

Janko Žunković, predsednik.

— Središče. Čebelarska podružnica za ormoški okraj priredi dne 8. avgusta ob 3 uri popoldne shod v Središču v šolskih prostorih. Pri tem shodu bode predaval potovalni učitelj g. Juvančič o umni čebeloreji in nje organizaciji. Po predavanju se bode vršilo tudi praktično razkazovanje pri čebelnjaku. Vabijo se torej vsi čebelarji in prijatelji čebeloreje k obilni udeležbi.

— Za zastavo „Murskega Sokola“ je nabrala gospica učiteljica Gorjak iz Cezanjevice 16 kron. Živela vrla narodnakinja, živeli posnemalci! Na zdar!

— „Murski Sokol“ v Ljutomeru priredi dne 11. septembra skupni izlet v Veržej, zvezan z javno telovadbo in govorom o pomenu sokolstva. Ob priliki blagoslovljenja društvene zastave in desetletnice kmetijskega bralnega društva v Gornji Radgoni udeleži se tudi „Murski Sokol“ korporativno, priredi javno telovadbo in eden izmed bratov izpregovori o pomenu sokolstva med Slovenci. Koncem meseca septembra priredi „Sokol“ bratom novincem, katerih je nam letos neusmiljena vojaška komisija vzela deset k vojakom, odhodnico in za jesen se pripravlja veliki zabavni večer, s katerim se otvori zimska sezona in začel bode telovaditi sokolski naraščaj. Na zdar!

Družba sv. Mohorja.

S posebnim veseljem naznanjamo, da se je število Slovencev Mohorjanov nepričakovano znatno pomnožilo, da štejemo letos število udov naše družbe kakor še nobeno leto poprej. — Letos namreč smo dospeli do prečastnega števila 84.598 udov družbe sv. Mohorja, t. j. 8540 udov več kakor lani, ko je štela družba 76.058 udov, in 4552 udov več kakor predlanskem, ko smo šteli 80.046 udov.

Število po posameznih krajih ozir. škofijah nam kaže sledeči pregled:

1. Goriška nadškofija	9593 udov
2. Krška škofija	6471 „
3. Lavantinska škofija	26959 „
4. Ljubljanska škofija	32783 „
5. Tržaško-koperska škofija	4615 „
6. Sekovska škofija	557 „
7. Sombotejska škofija	311 „
8. Zagrebska nadškofija	483 „
9. Sanjska škofija	202 „
10. Poreška škofija	112 „
11. Djakovska škofija	82 „
12. Bosniške škofije	193 „
13. Videmska nadškofija	238 „
14. Razni kraji	527 „
15. Amerikanci	1273 „
16. Afrika in Azija	198 „

Skupaj . . . 84598 udov.

Veseli ta razkaz nam kaže, da smo samo na dveh točkah malo nazadovali, namreč v sekovski (graški) škofiji za 3, in v bosniških škofijah za 21 udov.

Povsod drugod pa smo sijajno napredovali. Slava zato Vsemogočemu, ki očitno blagoslavlja naš trud, hvala iskrena vsem poverjenikom, ki zbirajo raztresena krdela z mnogim trudom k tako častni armadi, priznanje vsem posamezni-

kom, ki množijo s svojim pristopom število Mohorjanov, Slovencev v veselje in čast, nasprotnikom naroda našega v strah in zavist!

Pregled nam kaže, da je najbolj napredovala lavantinska škofija, namreč za 3666 udov, ki je bila prejšnje leto za 2115 udov nazadovala. Nji sledi ljubljanska škofija, ki je napredovala za 2385 udov, dočim je bila prejšnje leto nazadovala za 915 udov. Tudi goriška škofija kaže jako lep napredek 1292, dočim je bila prejšnje leto za 396 udov nazadovala. Lep napredek kaže nadalje tržaško-koperska za 567, in krška škofija za 266 udov. Prav posebno nas mora veseliti napredek v videmski škofiji, kjer imamo 63 udov več, in napredek Amerikancev za 154 udov. — Razmerje po drugih škofijah nam kaže gornji pregled.

Med naše ude se bo letos torej razdelilo 507.588, t. j. precej nad pol milijona knjig. Ako prištejemo to število onemu prejšnjih let, vidimo da je družba sv. Mohorja tekom svojega obstanka razdelila samo udom, imenom navedenim, v vsakoletnih koledarjih, vkup 9.807.628, t. j. malone deset milijonov knjig.

Z razpošiljatvijo letošnjih knjig se bo pričelo koncem meseca septembra. Odbor.

Razglas

o sprejemu gojenk v gospodinjsko šolo c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Meseca oktobra se otvori sedmi tečaj gospodinjske šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Franciška. Zavod je v poslopu poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani.

Pouk, ki je slovenski in brezplačen, vzema poleg verouka, vzgojoslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poudarja teoretično in praktično v kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem), pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjskem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino.

Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privadijo nemškemu jeziku.

Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 360 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko seboj. Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para črevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10—12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi prekrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti seboj.

Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjsko šolo, morajo:

1. dovršiti že 16. leto; le izjemoma v posebnega ozira vrednih slučajih se more devoliti sprejem mlajših učenk;
2. znati čitati, pisati in računati;
3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave;
4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške;
5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu.

Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo

do 15. septembra t. l.

glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

V prvi vrsti se v gospodinjsko šolo sprejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če pa bo v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel.

Glavni odbor c. kr. kmet. družbe kranjske.

V Ljubljani, dne 15. julija 1904.

Dopisi.

Iz Gotovelj. (Blagoslovljenje nove brizgalne). V prijaznih Gotovljah poleg narodnega trga Žalca ustanovila se je že lansko jesen prostovoljna požarna bramba, ki je že po svojih pravih član „Zaveze slovenskih požarnih bramb v Žalcu“. Treba je pač bilo mnogo dela in truda, veliko požrtvovalnosti in pričakovanja, da si je društvo zamoglo nabaviti najpotrebnejše gasilno orodje in opravo. Zahvaliti se imamo mnogo našim domačim in tujim dobrotnikom brez ozira na narodnost in stan, ki so mnogo darovali in podpirali naše nesebično podjetje. Zahvaliti se imamo visokemu deželnemu odboru, ki nam je za polovično subvencijo naročil izvrstno vozno brizgalno od firme Czermak na Češkem. Največ zahvale pa smo dolžni domači hranilnici in posojilnici, ker brez nje bi ostalo naše društvo prazne sanje.

Veliko veselje nas je torej navdajalo, ko smo prišli v posest nove izvrstne brizgalne, ki se je že pri prvem požaru v Sv. Petru v S. d. še pred blagoslovljenjem izkazala kot izvrstno delujoč stroj. Povabili smo torej na dan blagoslovljenja, dne 14. avgusta, vsa bratska društva daleč okolu, naj bi tudi ona delila z nami veselje in da se v skupnem sestanku navdušujemo za nadaljno nesebično delovanje.

In res, naš klic ni bil zastoj. Prihitele so korporativno prostovoljne požarne brambe iz Žalca in od Sv. Petra v S. d., staroste požarnih bramb in naši najbližji sosed. Prihitela so mila nam bratska društva iz Kaple, Latkove vasi, Ojstrške vasi, Gomilakega, Pake in Arjevsi. Svoje zastopnike je poslala „Zaveza slovenskih požarnih bramb“ in prostovoljna požarna bramba iz Grajske vasi. Bila je to krasna četa nad 200 mož v društveni obleki, ki so svoje moči darovali v sili nesrečnemu v pomoč. Prišli pa so tudi drugi mili nam gostje od blizu in daleč v tako obilnem številu, da je bil ves obsežen prostor sredi vasi pod lipo prenapolnjen. Kaj bi pa tudi ne, saj smo imeli krasno vreme. Mo gočen strel je že prejšnji dan vabil in spominjal k udeležbi in vsa vas Gotovlje od vrha slovenske lipe in zvonika do tal bila je odeta v zastave in ovita v šopke in vence.

Točno ob 3. uri popoldne je odkorakala domača požarna bramba z godbo k sprejemu bratskih društev ob državni cesti. Tam so vrla domača slovenska dekleta okinčala s šopki prsi slovenskim junakom. Tam je nagovoril načelnik domače požarne brambe g. Andrej Antloga, obenem gotoveljski župan, vse udeležence v vznesenih besedah, vse prisrčno pozdravil in povabil k skupnemu veselju v prijazne Gotovlje. Sedaj pa je prevzel poveljstvo vseh navzočih požarnih bramb podnačelnik žalske požarne brambe gosp. Franc Voh in vsa četa z godbo na čelu med gromenjem topičev in pritrkavanjem zvonov ponosno odkoraka na slavnosten prostor sredi vasi pod lipo.

Pod lipo je bila postavljena že nova brizgalna vsa v vencih, mlajih in zastavah. Požarne brambe se razvrstijo okrog nje in sedaj nastopi domači župnik in slovesno opravi cerkveni blagoslov. Potem pa povzdigne svojo krepko besedo in krasno ter navdušeno govori o veliki važnosti in pomenu požarnih bramb. Govoril je iz srca in je šlo tudi pričujočim v srce. Navdušenja in veselja igrane so poslušalcem solze v očeh.

Za njim je z enako vnemo govoril odposlanec „Zaveze“, g. Ivan Kač, povdarjaje važnost zaobljube, katero bode moštvo domače požarne brambe ravno sedaj storilo. In res tudi veličasten in ganljiv je bil prizor, ko so mož za možem v znamenje prisege pokladali svoje desne roke na blagoslovljeno brizgalno in podajali zopet g. načelniku in krepko odkorakali ponosni na svojo nezlomljivo zvestobo.

Po kratkih prostih vajah in defiliranju požarnih bramb razvila se je slavnost v splošno ljudsko veselico. Razveseljevali so se nekateri s srečolovom, drugi s šaljivo pošto, tam je tretja skupina pela vesele pesmi in zopet bila v prijateljskem, živim razgovoru in tudi godba vse hvale vredno ni zanemarjala svojih pihal in nam krožila vesele poskočnice. Tako nam je dan vse

prehitro minil. Težka je bila zopet ločitev od toliko znancev in odkritosrčnih prijateljev, tako da smo slednjič ostali zopet sami ter si v do mačem razgovoru ponavljali vesele spomine skupnega veselja. Dal Bog blagoslov domačemu društvu in da se celokupna vez vedno trdneje okrepi!

Tone Gotoveljski.

Politični pregled.

— **Vstaja na Balkanu.** „Peterb. Vjedomosti“ poročajo iz Carigrada: V tukajšnjih političnih krogih so razširjena poročila, da bo po končani žetvi v Macedoniji zopet izbruhnila vstaja! Turška vlada je mnenja, da je vstaja gotova, in zato ne odpusti mobiliziranih turških rezervnikov. V Smirni je pripravljenih 50.000 turških vojakov, da odpotujejo v Solun. V Drinopolju so Turki iz najboljšega moštva sestavili novo divizijo. A tudi v Bolgariji natihoma na daljejejo z mobilizacijo bolgarske armade. Bolgarski politiki smatrajo vojsko s Turčijo za neizogibljivo stvar! Turčija baje le še čaka, da pade Port Artur in bo takoj na to napadla Bolgarijo.

Rusko-japonska vojna.

O pričetku odločilne bitke pred Liaojangom poroča polkovnik Gasedke z dne 30. avgusta: Od pol 6. ure zjutraj se bje odločilna bitka pri Liaojangu. V mogočem polkrogu 14 kilometrov obkoljuje ruske pozicije Liaojang od železniške proge do zgornjega toka reke Tajci v povprečni daljavi 7 kilometrov od mesta. Ves čas divja ljut artilerijski boj, ki se je zlasti poostiril ob 11. uri. Ob 10. uri dopoldne je napadla ena ruska baterija na severnem obrežju reke Tajci z močne gorske pozicije Japonce, ki so skušali prodirati na cesti iz Ajpinga. Situacija je jako napeta, povsodi se vrše najintenzivnejše priprave na boj, ki ima morda odločiti izid cele vojne. O operacijskih pripravah ruske armade ne smem, kar je popolnoma naravno, ničesar poročati. Vendar pa ne mislim, da bi postal Liaojang za Ruse drugi Sedan. Za odločilno smatram vzhodnje krilo. Danes zjutraj me je vzbudilo grozovito gromenje topov. Tudi sedaj še grme topovi. Japonci še niso prekoračili reke Tajci, kar je za tok bitve izredno važno.

„Daily Telegraph“ poroča, da se je veliki splošni napad na Port Artur popolnoma ponesrečil. Ta napad se opisuje kot naval trume kobilic. Japonci so gazili v potokih krvi in so se s prsi zaganjali v vrste ruskih bajonetov. Zlasti mnogo je padlo Japoncev pri kopanju nasipov. Čim je padel eden, je stopil takoj hladnokrvno drugi na njegovo mesto, dokler ni bilo niti enega moža več na nasipu. Japonski vojaki so stopali na rame svojih tovarišev in na ta način skušali preplezati obzidje. Toda Rusi so stali na utrdbah kakor skala in prebodli vsakogar z bajonetom, ki se jim je približal. Pri foru št. 1 je bil boj najljutejši. Mož proti možu se je tu boril in sablja in bajonet sta imela glavno ulogo. To ni bil boj, to je bilo mesarsko klanje. Kri je tekla v potokih, topovi so grmeli, da se je tresla zemlja. Pri luči projektorjev so se nato ponoči pokopavali mrlič. Med padlimi Japonci je bilo mnogo dečkov in že sivolasih mož.

V Port Arturju izhajajoči list „Novi Kraj“, piše: Po tridnevem ljutem naskoku so Japonci počivali 23. avgusta do večera. Ob 11. uri ponoči pa so znova navalili z ogromnimi silami proti utrdbi Carehootni. Vkljub ruskemu ognju so vdrl do glasijske. Odtod so nameravali naskočiti ruske utrdbe, a so bili z uničujočim ognjem ruskih topov na celi črti odbiti. Samo eden japonski oddelek je prodr do for, kjer so ga pa Rusi z bajoneti do zadnjega moža uničili. Med tem so dobili Japonci na pomoč novih sil in so znova naskočili trdojavno, a so bili vdruči z ogromnimi izgubami odbiti. Tudi tretji naskok je bil sijajno odbit. Japonci so za naskakajočimi kolonami streljali granate, da bi jih intenzivneje spominjali na dolžnost — zmagati in umreti.

Petrograd, 31. avgusta. Ruska brzojavna agentura brzojavlja iz Mukdena z dne 31. avgusta, ob 4. uri popoldne: V zadnji noči je šel tu mimo proti severu železniški vlak z nad 200 v boju pri Ljaajanu dne 30. avgusta vjetimi

Japonci. Drugi vlak pričakujemo. Japonci so večkrat naskočili z bajoneti, a so bili odbiti na celi fronti. Sovražnik je imel velike izgube in je izgubil 40 topov. Naše izgube še niso znane.

Ljaajan, 31. avgusta. (Reuterjev urad.) Bitka se nadaljuje, vendar streljanje topov ni tako silno, kakor včeraj. Japonci poizkušajo obiti levo rusko krilo. Na obeh straneh stoji v boju skoro vsa vojna moč s približno pol milijona borilcev.

Petrograd, 31. avgusta. Osmi armadni zbor iz odeskega okraja, obstoječ iz 14 in 15. divizije s topniškimi brigadami, bo odposlan na bojišče.

Ljaajan, 1. septembra. (Kor. ur. Reuter.) Japonci so 30. avgusta ob 7 uri zvečer napadli Ruse na cesti od Fenvančena. Celo noč se je ališalo neredno streljanje pušk. Včeraj pri jutranjem svitu se je bitka začela iznova. Rusi so prodirali proti jugu ob železnici.

London, 1. septembra. Iz Ljaajana poročajo, da je bitka pri Ljaajanu ob 2 uri ponoči dosegla svoj višek. Posebno hud je bil ogenj Japoncev na rusko južno fronto, kjer je stal 13 sibirski polk strelcev, ki je moral prestati največje napade in ki je naposled naskočil Japonce. Ta naskok je bil tako silen, da so se Japonci morali umakniti.

London, 1. septembra. Japonci so začasno ustavili naskoke na Port Artur.

Petrograd, 1. septembra. Včeraj ob 2. uri popoldne je bitka pri Liaojangu dosegla svoj višek. Japonci so z neznansko silo naskočili južno fronto Rusov, kjer so naleteli na 13. brigado strelcev. Rusi so naskok odbili, napravili protinaskok in prisilili Japonce, da so se morali pred njimi daleč nazaj umakniti.

Petrograd, 1. septembra. Rusi so na južni fronti potisnili Japonce iz njih pozicij in prodirajo ob železnici proti jugu.

London, 1. septembra. Vsa poročila iz bojišča kažejo, da so armade generalov Kuroki, Nodzu in Oku obenem naskočile Ruse pri Liaojangu. V tej bitki je angažiranih skoro pol milijona mož in 1500 topov. Izid te velikanske bitke se odloči šele čez nekaj dni. Japonci so silno razočarani, da vzlic vsem nadčloveškim naporom ne morejo doseči nikakih uspehov. Vse kaže, da so jalove japonske nade, da postane Liaojang za Kuropatkina nekaj Sedan. Kuropatkin, ki se je doslej takoj umaknil, čim je bil izid kakaga boja količkaj dvomljiv, in je celo ustavil več zmagovitih bojev ter se umaknil, ta se zdaj čisto nič ne zmeni za Kurokijeve poskuse, priti Rusom za hrbet, dasi bi bil to že lahko preprečil. Dejstvo, da Rusi uspešno kljubujejo Japoncem in da so razbili japonski kordon na jugu Liaojanga, opravičuje mnenje, da japonska premoč ni več toliko kot je bila doslej. Sicer pa se začne zima v Mandžuriji šele v novembru in se dotlej vojna lahko nadaljuje.

(391)

Potrjim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš dobri soprog, oziroma oče, tast, stari oče, gospod

Tomaž Dernjač

šolski ravnatelj v pokoju, imetnik srebrnega zaslužnega križca s krono in častne svetinje za 40letno zvesto službovanje, častni občan sevnjski itd.

po kratki, pa mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 81. letu svoje starosti, danes mirno v Gospodu zaspal.

Truplo nepozabljivega pokojnika bo v petek dne 2. septembra popoldne ob 4. uri v hiši žalosti blagoslovljeno in potem na pokopališču sevnjskem položeno k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, 3. septembra, v farni cerkvi ob 7. uri.

Dragi pokojnik bodi priporočen blagemu spominu in molitvi.

V SEVNICI, 31. avgusta, 1904.

Marija Dernjač roj. Tome, soproga. Dr. Josip Dernjač, ces. svetnik in c. kr. skriptor, sin. Cecilija Dernjač, Mici Kokot roj. Dernjač, hčeri. Ana Dernjač roj. Novak, sinaha. Blanka, Magda, Riko in Mirko Kokot, vnukinje in vnuki.

POSEBNA NAZNANILA SE NE RAZPOŠILJAJO.

Za trgovce!

Najlepši prostor za trgovino v Celju

štacuna v hiši Posojilnice na oglu rotovške in graške ulice, v katerih se ves promet v Celju koncentruje, — se oddaja v najem s 1. novembrom 1904.

Natančnejši pogoji se izvedo pri ravnateljstvu Posojilnice v Celju. (393) 2-1

V najem se odda

trgovina z mešanim blagom

v lepem trgu na Spodnjem Štajarskem, tik farne cerkve in kolodvora. Sodnija, davkarija in drugi uradi.

Ponudbe pod šifro „100 Trgovina“, upravnistvu tega lista. (392) 3-1

V najem se da

restavracija na postaji v Žalcu

za 500 K brez sob, luči in kurjave. — Več let službujoče natarice imajo prednost. Zahteva se kavcija po 200 kron.

Natančne je se poizve pri Simonu Kučku v Žalcu. (394) 3-1

Dva učenca

za črevljarsko obrt se sprejmeta pri Štefanu Strašku, črevljarskem mojstru v Celju.

Gostilna

se da v najem ali na račun; zraven so tudi njive, vrti in travniki. (389) 1

Naslov se izve pri upravnistvu „Domovine“.

Služba šolskega sluge

na petrazrednici na Vranskem

se odda zakonski dvojici, ki nima premnogo otrok. Žena mora biti vsako leto 5 mesecev kuharica za šolsko kuhinjo. Mož dobi tudi službo nočnega čuvaja in prižigalca.

Zraven prostega stanovanja in kurjave znaša letna plača: (385) 3—2

za šolsko službovanje	180 kron
za izročevanje opominskih listov	48 „
za žaganje drv	30 „
za šolsko kuhanje	50 „
za nočnega čuvaja	200 „
za prižigalca	40 „

skupaj . . . 548 kron.

Prošnje je vložiti do 15. septembra 1904 pri krajnem šolskem svetu na Vranskem.

Urednika oz. korektorja

sprejme takoj lastništvo „Domovine“ Ponudbe, opremljene s potrebnimi dokazi zmožnosti, pošljejo naj se priporočeno pol. društvu „Naprej“ v Celju.

LJUDEVIT BOROVNIK
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcu in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokrese, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Ilustrovani ceniki zastoj. 20-13

(386)

Odda se

lepo meblovana soba s posebnim vhom za eno, oziroma dve osebi, eventualno tudi s hrano. — Istotam se sprejmejo tudi dijaki na stanovanje in hrano.

Več pove upravnistvo „Domovine“.

Vizitnice

priporoča tiskarna Dragotin Hribarja v Celju.

Lep vinograd

10 minut od postaje Videm-Krško, se proda s trgovino ali brez trgovine. — Natančen naslov se pove v upravnistvu „Domovine“.

(387) 8—2

Singerjevi
šivalni stroji

za domačo uporabo in industrijske svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost.
Vzorna konstrukcija.
Preprosta uporaba.
Visoka tvornost.

Leta 1903 samo v Avstriji in Nemčiji. Devet najvišjih odlikovanj!

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega umetnega vezanja. — Elektromotorji kot gonilna moč pri šivalnih strojih.

Singer Co. akc. družba za šivalne stroje
Celje, Kolodvorske ulice 8. (245) 15-13

Oddajatelj
veliko
visokosti.

Iz prve
roke, t. j.
od pride-
lovalca

Oddajatelj vč.
dubovščine
in samostanov.

torej
popolno
jamstvo
za naravno

nepopačeno kavo.

PO NAJNIŽJIH CENAH.

Naša pridelitev kave in čaja na otoku Java se obdeluje jako umno. — Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišeča in okusna, pa jako izdatna. Javaflor imenuje se naša zavarovana znamka.

Kava:

Pošilja se 5 kg vrečica, colnine prosto in franko, brez stroškov na vsako pošto. — Javaflor najfinjša gld. 6-65; Javaflor zelen, fin gld. 6-20; Javaflor fina družinska mešanica gld. 5-75.

(250) 12-10

Čaj:

1 kilo gld. 2-80, gld. 4—, gld. 5-50.

Cenik brezplačno in franko.

TURK in DRUG

veleposesnik na Javi.

Pošiljatve in skladišča v luki.

TRST, Via dell'acquedotto 62.

Salvator-balzam

(Liquor-aromatic)

Najuspešnejše domače sredstvo pri trganju (migreni), zobobolu, glavobolu, pri krču in raznih želodčnih in črevnih boleznih; ozdravi maternico, krepi vid in je v vsakem pogledu univerzalno domače zdravilo prve vrste. Cena zavoju 12 stekleničic z navodilom 5 kron, če se denar naprej pošlje na spodnji naslov.

KAŠELJ

ozdravi hitro in temeljito že od nekdanj znano domače zdravilo

trpotčev sok

Cena stekleničici z navodilom in poštino vred, ako se denar naprej pošlje, 2 kroni 40 vinarjev.

Naslov za naročbe: (400) 24-24

Fr. Riedl-na lekarna pri Salvatorju
v Varašinu štev. 104.

Zveza slovenskih odvetnikov v Ljubljani.

Vabilo

na

ustanovni občni zbor

ki se bo vršil

dne 7. septembra t. l.

ob 7. uri zvečer v mestni dvorani v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Poročilo pripravljalnega odbora.
2. Volitev predsednika, osmero odbornikov in dveh preglednikov.
3. Določitev članarine za leto 1903.
4. Posamezni nasveti in slučajnosti.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1904.

(388) Za pripravljalni odbor: dr. Karl Triller.

(376) 3—2

Kočija

v dobrem stanu, eno- in dvovprezna, s 4 sedeži, je

— naprodaj. —

Natančnejše se poizve v Žalcu h. št. 20.

Filijalka

s specerijskim blagom, železnino itd., z večjim okolišem, ob glavni cesti, se odda takoj ali s 1. septembrom in sicer vsled obilega posla ter male družine. (374) 3—2

Kje, pove upravnistvo „Domovine“ v Celju.

Prodajalka

zmožna slovenskega in nemškega jezika, ki je popolnoma izurjena v trgovini z mešanim blagom (pričetnice so izključene), se sprejme takoj Kje se izve pri upravnistvu „Domovine“. (475) 3—2

Mlad pomočnik

spreten prodajalec, posebno v manufakturni stroki, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom Franca Varleca v Brežicah. (377) 3—3

(381) 2—2

Dovršeni

nižji gimnazijec

kateri je vojaščine prost in je služil 3 leta pri orožnikih,

— išče primerne službe —

v kaki pisarni. — Ponudbe se naj pošljajo upravnistvu „Domovine“ v Celju.

Kovaški pomočnik

kateri se razume posebno na kovanje podkev, se takoj sprejme pri Jakobu Kovaču, (365) kovaškem mojstru v Petrovčah. 3-8

600 hektolitrov

najfinejšega vina ima naprodaj graščina Dugoselo pri Zagrebu. V kraju je železniška postaja. (275) 15-16

Hmelj, suhe gobe,

malisno štopo, suhe črešnje, vsakovrstno sveže sadje, žito, sploh vse deželne pridelke kupi (350) 5-

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

S parno silo obratovana

tovarna za glinske izdelke v Račju

priporoča svojo veliko zalogo vsega v njeno stroko spadajočega blaga, kakor:

zidne opeke, izdelane z roko ali pa na strojih, votle zidne opeke, opeke na oboke, lončenih cevi za drenažo, na strojih izdelane strešne opeke, patentirane zarezne opeke, plošč za tlačenje itd. (255) 16-13

Blago izvrstno, ker napravljeno iz najboljših, s stroji obdelane gline; cene nizke.

Slovenska gospodinja!

Zavedaj se svojega rodu ter zahtevaj vselej in povsod (353) 5-

= Cirilovo cikorijo =

torej slovensko, katera je najboljša in v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Mlajši trgovski pomočnik

železniške in specerijske stroke, zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj.

Ponudbe naj se pošiljajo pod „Zanesljiv“ upravnistvu „Domovine“. (384) 2-2

Moric Rauch

trgovina s steklom in barvami

Celje, Rotovška ulica št. 4, Celje priporoča

svojo bogato zalogo najboljšega in trpežnega

laka za tla

s kojim si lahko vsakdo sam tla pobarva. — Cena škatlje (2 kilogr.) v štirih različnih barvah 1 K 80 v (90 kr.). (382) 12-2

SLOVENSKA TVRDKA.

SLOVENSKA TVRDKA.

Vincenc Camernik, kamnoseški mojster

Nova ulica 11. CELJE Nova ulica 11.

priporoča svojo do 200 komadov broječo zalogo grobnih spomenikov

iz različnih mramorjev, granita in sijenita od preprostega do najfinejšega izdelka, pokonkurenčnih cenah. Priporoča se tudi preč. duhovščini za izdelovanje umetnih cerkvenih,

v to stroko spadajočih del, kakor oltarjev, prižnic, obhajilnih miz itd. Izvršuje tudi vsa stavbena dela. Priznana točna in solidna postrežba.

(341) 15-5

Vizitnice priporoča tiskarna D. Hribarja v Celju.

Najprimernejša birmanska darila.

RAFAEL SALMIČ

prva narodna in največja trgovina

z urami, zlatnino in optičnimi predmeti

v Nar. domu v Celju.

Kupujem stare tolarje Marije Terezije, križavce i. dr.

Kdor si hoče nabaviti uro, zlatnino ali srebrnino, naj zahteva moj novi, bogato ilustrovani

CENIK

katerega razpošiljam brezplačno in poštne prosto. * Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno. Za dobro delo garantiram.

Postrežba točna in poštena.

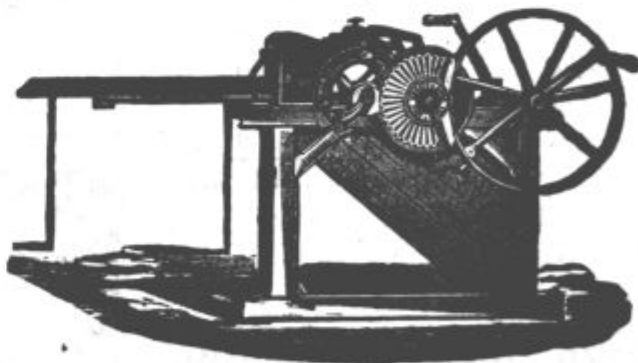
Kje?

Le pri

„Merkur-ju“

trgovina z želez-

nino, P. Majdič, se kupijo najboljši poljedelski stroji,

mlatilnice

vitelji, slamoreznice itd.

Bogata zaloga **traverz** in železniških šin, železa

za vezi, cementa, vodovodnih naprav in cevi in vsakovrstnega, v železninsko stroko spadajočega blaga.

